

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammatice.) Pauli Næoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Appendix Ad Librum Tertium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

hinc migrabit, tum demum verè, tota
Diva erit.

perfectus
finis. *τέλειον τέλος*, finem operi imponam;) ma-
Conclusio: nifestum est: ea quæ hætenus de Officiis
& Syno- dixi, huc cuncta referri: & hoc compen-
psis totius dio contineri. *Facile enim est; Concupiscen-*
operis, *tiarum victorem, Commotionum arbitrum,*
Virtutum compotem, id est Probum; Deinde;
Charitatis; in jure Potestatis Domini, Obli-
gationis studiosum; Denique Pium; in sensu,
cultu, & Amore erga Deum, esse: Facile,
inquam cuncta hæc implere Mortificato: Re-
nuntianti externis: & se Abneganti: Id est; ad
Dei amorem cuncta referenti: Inde verò to-
tum, id quod sis, in causam tui, finem-
què seu Deum, se transformanti.

Cum vo-
to: ut si-
mus com-
potes finis
seu Dei.
Fac ergo ô Deus: ut hunc finem no-
strum cognoscamus: & ad illum; vel hoc
scripto; quod tua ope cœptum, finitum-
què est; deveniamus: ut, inquam, trans-
formemur, in eam; quam nobis creatione
indidisti; & Redemptione, ac Sanctificati-
one, reparasti; Imaginem tuam: Et vitâ,
animoquè appetamus; referamus; & affe-
quamur; TE, UNUM, VERUM, BONUM.

A P P E N D I X

AD LIBRUM TERTIUM.

Monita
paucâ
appen-
duntur.

D^Eduxi, ut vides Lector, rem; quò desti-
naveram: & unde; *ultra, & altiùs, non*
itur.

itur. Quod enim majus officium homine assignari potest; *quàm ut mutetur in Deum?* Audax profectò, & improbus, videretur, hic conatus: si Gyganteo ambitu, viribusquè suis fieret: &, divinitatem, suo studio, velut Promethei astu, furaretur: verùm, ut dixi; status hic, *non usurpatione contingit: sed dono.* Quod, ut memoriâ retineamus semper; uti libris superioribus; ita & huic; pauca quædam monita appendam.

Primum autem erit: ut ex cognitione, *Primus: ut nolis alta sapere.* tam altæ sapientiæ; non incipias, alta sapere. Vides; sublimem hanc, pietatis, immò sanctitatis Christianæ structuram? cogitas hanc fabricam? *à fundamento incipe. Quod tantò magis ima petit; quanto altiùs superædificabitur.* Ergo, *ut fabrica,* (inquit Augustinus:) ante celsitudinem humiliatur; &, fastigium post humiliationem, demum erigitur; Ita & tu, *deprimas te: & totus in eo sis: ut præceptum Domini impleas: in simplicitate cordis imple præcepta.* in simplicitate cordis. Altiora verò te ne quæsieris: (inquit Ecclesiastes.) Sed, quæ præcepit tibi Dominus, illa cogita semper: & imple. *Cognitio enim sola, te bonum non faciet: sed voluntas: sed amor: qui sine ratiocinationis magno molimine, affectu fertur: & impletur.*

Alterum monitum: ut scias, in parvis *Alterum: ut scias in parvis esse profectum.* profectum consistere. Nam, quæ ardua, & sublimia videntur; facilè, annexam elationem

tionem habent: rarò implentur: ferè in proposito tantùm consistunt: in futurum destinantur. Interim, *dum voto pendet; differtur vita: & transcurrit.* Itaque tu, *vi-
vito.* *ve hodie. Impone manum presenti tempori.*

Quotidiana, & velut domestica vitia, supera: leviora affectuum, corrigere stude: virtutes, quas putas altas; & ex illis opera eximia; nec ambitiosè affectes: nec ostentes. Deniq; intra usum vitæ probe, ac emendatæ, *arcta te:* ac contine. Et, in pura ac simplici actione, eorum præsertim, quæ à legitimâ potestate, jussa & imperata; Ecclesiæ, inquam, sancita; cultum præsertim Mysticum; tum verò bonas piorum consuetudines, studiosè imple: & exequere. Quidquid verò, vel dignè egeris; vel meritò spreveris; vel patienter sustinueris; dic tibi obvium illud: *servus inutilis sum:* nihil enim aliud, nisi quod debui, nec ut oportuit, feci.

Tertium Monitum est: ut interiorem *monitum* *animum, & profectum pietatis, non mō-
ut pietatē* *dò non ostentes, sed quantum potest, etiam* *occultes.* Christus id sæpiùs præcepit: dum apparere, & videri ab hominibus, & jejunantibus faciem exterminare, vetuit. Eleemosynam largiri occultè jussit: denique, *omnem hypocrisim sustulit:* idquè non jussu tantùm; sed etiam exemplo. Qui aliter faciunt; illi non proficere, sed conspici volunt.

Etenim *Hypocri-
sim vetuit* *Christus.*

volunt. Itaque recipiunt mercedem suam: *Gloriam Vanam consequuntur: ad quam non eundo, eunt: & fastum calcant: sed fastu alio. Ambitio, inquam, admiratio, & laus, sæpè queritur: quæ omnia corrumpit: & depravat.*

Atqui vel *natura ipsa rerum, nos docet: bona nostra occultare: dum pretiosissima quæque in abdito habet: Metalla intra terræ viscera: Uniones in fundo maris: Gemmas crustâ dissimili tectas: Cætera denique, verè magna, in recessu: & sæpè, sub diversa specie latent: Itaque, & virtutes tegere, & abscondere oportet: ne vilescant: aut facillè auferantur.*

Natura ipsa tegit pretiosa.

Sed etiam *aliorum causâ, ostentatio omnis vitanda: offendimus enim facillè tali exemplo: & quos emendare volumus; affectatâ austeritate, fugamus: Efficimusquè: ut nihil velint nostri imitari: dum timent; ne talia imitanda sint: Satis autem, ipsum nomen Sanctitatis Christianæ, molestiâ terret: quid si ejus sectatores, cœperint se consuetudini hominum excerpere? Itaque, intus pleraque dissimilia sint: frons, & facies, ut plurimum populo conveniat. Fac: ut in quocunque vitæ genere, quod elegeris; nihil in te, & habitu tuo, notabile nimis sit: & ab omnibus diversum.*

Etiâ, ob alios, vitanda ostentatio.

Quia est scandalo.

In sermone præsertim: ne sis mihi æs sonans: aut cymbalum tinniens: Quemadmodum enim,

In sermone absit jactantia.

enim,

Inania; strepera. enim vasa vacua; leviter quamvis tacta; sonum edunt: plena; vix respondent: sed si promendum sit; illa nihil: hæc, largiter fundunt: ac affatim suppeditant: Ita mens inanis; clamosa sæpè: sed actu nulla: quæ verò plena; latet primùm: & tacet: sed opere se prodit: Ita ut; &, videant cuncti opera ejus bona: indequè glorificent Deum: &, si fit opus; ex abundantia cordis, etiam os loquatur: eximiè: & cum fructu.

Quartum monitum: ne securitate pecces. Quartum monitum: etiamsi te longa exercitatio, aut potiùs gratia Dei, ad gradum perfectioris vitæ perduxerit; attamen quamdiu hic vivis; nunquam te putes, à lapsu securum. Nam, in quocunque statu, tentatio, & colluctatio, & militia est, vita hominis super terram. Certandum itaque semper; ne experiamur falsæ pacis mala. Et unica securitas hîc est, securitatem timere.

Quintum: ut in Tentatione re- Et te geras. Suggestioni resistens. Quintò: si in tentationem incideris; non despondeas animum: sed memento: eam constare suggestionem: oblectationem: assensum. Suggestio, non est arbitrii nostri. Et, quòd sine ulla culpa nos invadere possit; testis est; tentatus in deserto Christus: qui, ut Gregorius ait, tentari per suggestionem potuit: sed ejus mentem, peccati delectatio, non momordit. Itaque, in tali aggressione, non opus terreri: Sed, cum Deo arma sumere: ut mereamur illud responsum: sufficit tibi gratia mea: Nam virtus in infirmitate perficitur.

Oblect-

Oblectatio; etsi rarò potest culpâ carere, *Oblectatio*
 saltem negligentia: tamen, *si reluctante* ^{tionem}
superiori sua parte animo, per blanda illicia ti- ^{defugiens}
tillaveret tantum mentem; non verò pellexe-
rit ad assensum; inculcata adhuc, insons, &
innocens est. Itaque hîc maxima decertandi
 occasio. Solet autem Dæmon, subdolè
 triumphum ante victoriam canere. Ergo
 circumspice, ac expende vires tuas: &
 quamdiu vel tantillum resistis, non te vi-
 ctum existimes: *Spera ex tentatione proven-*
tum: ad Deum confuge: confide ejus auxilio:
illoquè; longè te hoste fortiorem cense.

Quod si labi, & assensu peccare, contingat: A lapsu
Non diu prostratus jace: sed erige te: & à cito sur-
lapsu validior surge. Hoc, inquam, age: ut ^{gens.}
 aut non pecces: aut peccare quantocius de-
 sistas. Si primum admisisti; alterum, subi-
 tò & fedulò præsta. *Non desperes: nec divi-*
næ misericordiæ diffidas: modò, cum
dolore veniam implores: verè, inquam,
coram Deo pœniteat fecisse: & firmum sit
propositum, ampliùs non facere. Experimen-
 tum deinde tui cape: & in futurum fir-
 mare: & sapienter cave. Pœnitentia enim,
 (ait Ambrosius,) delictum abolet: sapien-
 tia cavet.

Ultimum monitum: non ad hunc mo- *Ultimum*
 dò librum, sed ad opus totum pertinens, *monitum*
 est: ut, cum exiguam ejus molem, & *ut hæc re-*
 minorem omninò copiâ rerum tractata- *petantur.*
 rum,

rum, videas; ut, inquam, non pigeat, relegere illud: ac repetere. Multa enim breviter dicta invenies: quæ prima ac festinata lectione, fallere te, potuerunt. Præsertim; si non totum, aut non continuò legisti. Tunc, mihi crede, perdidisti operam. Revoça igitur, & rumina: si vis, proficuo cibo pascere, & explere mentem. Ego spondeo: non nauseam, & cramben recoctam; sed novum forsan saporem *Merentur* semper invenies. *Magna volumina, qui* *enim.* *scribere amant; primùm non meminere, Pauca sciri. Deinde, nolunt legi: & frustra accuratum requirunt lectorem, in supina Scripti incuria. Ego verò; conatus sum, paucis multa dicere: cassa verba vitare: nulla superflua, & quæ demi, sine sensus detrimento, possint; ponere: parcè quædam elegantix, aut amænitati indulgere: meditationi cujusquè, consultò multa relinquere: immò Notis etiam reservare quædam: uberiùs si Deus volet, explicanda. Mereor itaque & legi: & repeti.*

F. I. N. I. S.

